

ฐานข้อมูลท้องถิ่น จังหวัดกำแพงเพชร-ตาก

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

เรื่อง พระชัมภอ พิมพีใหญ่ กรุณาณี

The Office Of Academic Resource Information And Technology

ฐานข้อมูลท้องถิ่น จังหวัดกำแพงเพชร-ตาก

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

รายละเอียด

พระเครื่องสกุลกำแพงเพชร ปรากฏหลักฐานชัดเจนจากการพบจารึกบนแผ่นลานเงินในกรุขณะเรือพระเจดีย์องค์ใหญ่ของวัดพระบรมธาตุ เมืองนครชุม ในพระราชนิพนธ์เรื่อง เสด็จประพาสกำแพงเพชร ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ซึ่งเขียนเมื่อ พ.ศ.2449 ได้กล่าวถึงจารึกบนแผ่นลานทอง อันมีข้อความเกี่ยวกับการขุดพบพระต่างๆ ตามกรุต่างๆ หลักฐานชิ้นสำคัญ อันเกี่ยวกับเมืองกำแพงเพชร ได้แก่ ศิลาจารึกนครชุม ที่กล่าวถึงการสร้างเมือง โดยพระมหาธรรมราชาลิไท ประมาณ พ.ศ.1279 จากหลักฐานการศึกษา เทียบเคียงทั้งหลายมีข้อสันนิษฐาน ที่น่าเชื่อถือได้โดยสรุปว่า พระขุ่มกอกำแพงเพชรนั้น สร้างโดยพระมหาธรรมราชาลิไท เมื่อครั้งดำรงพระยศผู้ครองเมืองชากังราว ในฐานะเมืองหน้าด่านสำคัญของอาณาจักรสุโขทัย ก่อนที่จะทรงได้รับการสถาปนาเป็นกษัตริย์องค์ที่ 5 แห่งราชวงศ์สุโขทัยและปลุกเสกโดยพระฤๅษี ดังนั้นอายุการสร้างของพระขุ่มกอกำแพงเพชรจนถึงปัจจุบันจึงมีประมาณ 700-800 ปี สถานที่ขุดค้นพบบริเวณฝั่งตะวันตกของลำแม่น้ำปิง จ.กำแพงเพชร เป็นบริเวณทุ่งกว้างที่มีชื่อว่า “ลานทุ่งเศรษฐี” หรือโบราณเรียกว่า “เมืองนครชุมเก่า” บริเวณลานทุ่งเศรษฐีอันกว้างใหญ่นี้ ปรากฏซากโบราณสถานอยู่มากมาย เป็นชื่อวัดนับสิบกว่าวัดด้วยกัน พระขุ่มกอก พิมพใหญ่ พิมพเล็ก กนก ขุดพบที่กรุวัดมหาธาตุ กรุวัดพิบูล หรือหนองพิบูล กรุฤๅษี กรุตาพุ่ม กรุนาดาคำ กรูลานดอกไม้ กรุวัดหนองลังกา และเจดีย์กลางทุ่งพระกำแพงขุ่มกอก เป็นปางสมาธิที่งดงามอันดับ 1 ของพระนั่งทุ่งเศรษฐี โดยเฉพาะพิมพใหญ่ มีพุทธลักษณะเหมือนพระพุทธรูปยุคเชียงแสนผสมสุโขทัย องค์พระอวบอ้วน พระอุระผิงแลดูเด่นสง่างาม การขัดสมาธิงดงามแบบสุโขทัย เอกลักษณะของขุ่มประมาณศตวรรษที่ 13 ที่ครอบเศียรองค์พระ เป็นขุ่มโค้งงอเหมือน ก ไก่ เลยเรียกติดปากมาตั้งแต่โบราณว่า “พระขุ่มกอก”

ทั้งนี้มีการแบ่งพิมพพระเป็นมีกนกและไม่กนก มีทั้งพิมพใหญ่ พิมพกลาง พิมพขนมเบี๊ยะ หลากหลายสี ขึ้นอยู่กับการเผา เนื้อผ้าเป็นดินกำแพงเพชรมีว่านดอกมะขามปรากฏอยู่ ขุ่มเป็นตัว ก ไก่ เป็นที่มาของชื่อพระเมื่อ พ.ศ.2392 สมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต พรหมรังสี) แห่งวัดระฆังฯ ซึ่งขึ้นมาเยี่ยมญาติที่เมืองกำแพงเพชร ก็ได้อ่านศิลาจารึกอักษรไทยโบราณ ที่วัดเสด็จ ฝั่งเมืองกำแพงเพชรมีอยู่ในจารึกได้กล่าวถึงพิธีการสร้างพระ อุปะเทห์การอาราธนาพระ รวมถึงพุทธานภาพอย่างมหัศจรรย์พระกำแพงขุ่มกอก เป็นพระพุทธรูปนั้นไม่ต้องพูดถึง ไม่ว่าจะพิมพไหนก็ตาม หรือจะเป็นเนื้อดินเนื้อว่าน ตลอดจนเนื้อชิน พุทธคุณเหมือนกันหมด แล้วแต่ที่ท่านจะหาพิมพไหนมาได้ พุทธคุณครบเครื่องไม่ว่าเรื่องเมตตา มหานิยม แคล้วคลาด ตลอดจนเรื่องโชคลาภ จนมีคำพูดที่พูดติดปากกันมาแต่โบราณกาลว่า “มีกูแล้วไม่จน” ประกอบกับพระกำแพงขุ่มกอก ถูกจัดอยู่หนึ่งในห้าของชุดเบญจภาคี ความต้องการของนักนิยมพระเครื่องจึงมีความต้องการสูงเพราะทุกคนต้องการแต่พระกำแพงขุ่มกอกทั้งนั้น ราคาเช่าหาจึงแพงมาก และหาได้ยากมากด้วยสำหรับภาพพระองค์ครุฉบับนี้เป็น “พระขุ่มกอก พิมพใหญ่ ลายกนก กรุวัดพิบูล” ของนักธุรกิจผู้ไม่ประสงค์ออกนาม “พระขุ่มกอก พิมพใหญ่ ลายกนก” เป็นพิมพที่พบเห็นแพร่หลาย เป็นพระปางสมาธิ บนฐานบัว มีขุ่มลายกนกรอบองค์พระ เป็นพระดินเผา ผสมว่านและเกสรดอกไม้

ฐานข้อมูลท้องถิ่น จังหวัดกำแพงเพชร-ตาก

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ตามผิวจะมีจุดแดงๆ เรียกว่า แร่ดอกมะขาม ซึ่งเป็นวัตถุธาตุตระกูลเหล็กไหล จุดดำเรียกรร่าก จับกระจายเป็นหย่อมๆ

ภาพ โดย

: https://arit.kpru.ac.th/ap/local/?nu=pages&page_id=20&code_db=DB0003&code_type=P001

คำสำคัญ : พระเครื่อง

ที่มา : สมาคมกีฬาจังหวัดกำแพงเพชร. (2549). พระกรุเมืองกำแพง มรดกประวัติศาสตร์กำแพงเพชร.

กำแพงเพชร: สมาคมกีฬาจังหวัดกำแพงเพชร.

รวบรวมและจัดทำข้อมูล : กาญจนา จันทร์สิงห์

วันที่ : 2017-02-03

https://arit.kpru.ac.th/ap2/local/?nu=pages&page_id=182&code_db=610005&code_type=01

The Office Of Academic Resource Information And Technology